

מיצ"ב

מחווון למבחן בעברית

כיתה ח | טור ב | פנימי

לפניכם מחווון למבחן המיצ"ב הפנימי. במחווון הסברים מפורטים בנוגע לרמות הביצוע השונות בכל שאלה. כמו כן כתובה המטרה של כל שאלה ומובאות דוגמאות מגוונות לתשובות של תלמידים.

מידע כללי

- בעמודה שכתרתה "אפשרויות הציון" הערכים או טווח הערכים הם אפשרויות הציון לתשובת התלמיד (האפשרויות האלה כתובות גם בדף חישוב הציונים). למשל אם טווח הערכים הוא 0-2, אפשרויות הציון הן אפס נקודות, נקודה אחת או שתי נקודות. ואם טווח הערכים הוא 0, 2, אפשרויות הציון הן אפס נקודות או שתי נקודות ללא ניקוד ביניים.
- **בכל שאלות המבחן** – אין להפחית נקודות בשל שגיאות כתיב או בשל ניסוח שגוי, אלא אם כן מצוין אחרת.
- בשאלות מסוימות חלק מהדוגמאות או מההנחיות להערכה כתוב בין **סוגריים**. הכתוב בין הסוגריים אינו חייב להיות בתשובת התלמיד.
- **דוגמאות** הכתובות בגופן כתב יד הן דוגמאות מקוריות של תשובות תלמידים, והן מובאות בלשונם.
- אם לא ברור כיצד להעריך תשובה, ובמחווון אין דוגמה לתשובה הדומה לתשובת התלמיד, יש לפעול בשיקול דעת ולהחליט מה הוא הציון לתשובה הזו.
- אם נעשה בבית הספר שינוי במבחן שהועבר לתלמידים, יש לזכור זאת ולעדכן את המחווון לפי השינוי שנעשה.
- הצוות המקצועי בבית הספר רשאי לעדכן את המחווון לפי שיקול דעתו ולפי היקף הלמידה בכיתה והדגשים שהושמו בהוראה.

הערה: בית הספר יוכל לשלב את נתוני הממוצע הארצי (נורמות) ב"מיצ"ב בית" לאחר שיפורסמו התוצאות של מבחן המיצ"ב החיצוני, ולהשוות בין הישגי תלמידיו ובין ההישגים הארציים. השוואה כזו תהיה תקפה רק אם השיבו התלמידים על שאלות המבחן **במתכונתו המלאה**, הוא נבדק לפי המחווון, **ולא נערך בו שינוי כלשהו**.

מחווין למבחן פנימי 138 בעברית לכיתה ח, טור ב, תשע"ח

מספר הפריט	סוג הפריט	אפשרויות הציון / התשובה הנכונה	אפשרויות הציון
פרק ראשון: טקסט טיעון – "מה בין כתיבה לילדים לכתיבה למבוגרים?"			
1	ר"ב הבנה (פרשנות והיסק)	התלמידים נדרשים להבין את המטרה העיקרית של הטקסט.	2, 0
		2 = התשובה הנכונה: (2) להציג את עמדתו בנושא ספרות לילדים. 0 = כל תשובה אחרת	
2	ר"ב הבנה (פרשנות והיסק)	התלמידים נדרשים לאתר את הקטע הרלוונטי בטקסט (שורות 6-26), ולזהות את טענת הכותב, המסתמכת על התיאורים המוצגים בקטע.	2, 0
		2 = התשובה הנכונה: (3) ילדים מסוגלים להבין את עובדות החיים. 0 = כל תשובה אחרת	
3	סגור איתור מידע	התלמידים נדרשים להבין שכל הכתוב בשורות הנתונות נוגע לספרות טובה, ולאחר מאפיינים של ספרות טובה בשורות אלה.	3, 1, 0
		3 = סימון שלוש המאפיינים האלה: (3) מתבוננת ביחיד (5) מקרבת אל החיים (7) מדברת על בני אדם 1 = סימון שני מאפיינים בלבד מבין המאפיינים הנ"ל. 0 = כל תשובה אחרת	
4	ר"ב איתור מידע	התלמידים נדרשים למצוא את הקטע הרלוונטי בטקסט (שורות 32-36), ולאחר בו אמירה בנוגע למשותף לשני המושגים שבקטע.	2, 0
		2 = התשובה הנכונה: (1) שתיהן מעבירות חוויה אישית. 0 = כל תשובה אחרת	
5	ר"ב הערכה ושיקוף	התלמידים נדרשים לזהות את נימת הדברים על סמך השורות הנתונות בטקסט (דגש על ביטויים כמו "חינוכיים להכעיס", "מתחנפים", "מחטיא את המטרה", "צחוק רועם וסתמי").	3, 0
		3 = התשובה הנכונה: (3) נימה ביקורתית 0 = כל תשובה אחרת	
א6	ר"ב הבנה (פרשנות והיסק)	התלמידים נדרשים להבין את הטענה המרכזית בטקסט.	3, 0
		3 = התשובה הנכונה: (2) ספרות ילדים צריכה להציג את המציאות כפי שהיא. 0 = כל תשובה אחרת	

מחווין למבחן פנימי 138 בעברית לכיתה ח, טור ב, תשע"ח

מספר הפריט	סוג הפריט	אפשרויות הציון / התשובה הנכונה	אפשרויות הציון
36	פתוח הבנה (פרשנות והיסק)	התלמידים נדרשים להבין קשר לוגי נתון (טענה והסתייגות), לזהות את ההסתייגות המובעת בטקסט ולכתוב אותה. הערה: יש לבדוק את סעיף ב בלי קשר לתשובה שנבחרה בסעיף א.	2, 0
		<p>2 = תשובה העוסקת בכך ש(בספרות ילדים) יש לשים גבולות בהצגת המציאות / שיש להימנע מהצגת דברים מפחידים וזוועות, או תשובה העוסקת בכך שיש להציג את הקורבנות כבני אדם (בצלם ובדמות), לדוגמה:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ספרות ילדים צריכה לפזיג את המציאות כמו שפוא אבא לא אלקי אילדים אג כא הפרטים נאכזריים אמלא. - אסור אפחיד. - צריך אספר את המציאות כפי שפוא, אבא אפחיד צריך אצנכר ויש דברים שלא חובה אספר בשביל לא אפחיד. - גם כשמציגים את המציאות אילדים יש אליהם צנכורה על דברים שאינם פואמים אגלים. - אסור אפחיד אפחיד. - "די ארמא באא פירוט מאיים." - "אבא לא על מחנאג פואג." - שצריך גם אדלג מה לא אספר אילדים. - פכוא במידה. - אבא בצורה קצת יאג אדינה. - יש אספר עליופם כבני אדם בצלם אבדמאג. <p>0 = כל תשובה אחרת, לדוגמה:</p> <ul style="list-style-type: none"> - אלה פם פחיים, יש פם כילור אבא יש פם יופי. - אילד יש דמיון מפואג יאג משל פמבולר. <p>(שתי התשובות אינן תיאור ההסתייגות אלא הסיבה להסתייגות).</p>	2, 0
7	ר"ב הבנה (פרשנות והיסק)	התלמידים נדרשים להבין שמטרת הכותב בהבאת חלק מהטקסט (סיפורי התנ"ך) היא לבסס את טענתו המרכזית בעזרת דוגמה.	2, 0
		<p>2 = התשובה הנכונה: (4) כדי להראות שילדים נחשפו מאז ומתמיד לסיפורים מורכבים.</p> <p>0 = כל תשובה אחרת</p>	2, 0

מחונן למבחן פנימי 138 בעברית לכיתה ח, טור ב, תשע"ח

מספר הפריט	סוג הפריט	אפשרויות הציון / התשובה הנכונה	אפשרויות הציון
8	פתוח איתור מידע	<p>התלמידים נדרשים לאתר את הקטע הרלוונטי בטקסט (שורה 65), שבו מתוארת הגישה הכללית בארץ לנושא השואה.</p> <p>2 = תשובה העוסקת בגישה הכללית של רתיעה (מהעיסוק בשואה). התשובה צריכה לעסוק בתחושת הרתיעה/בפחד/בהסתייגות מעיסוק בשואה, לדוגמה:</p> <ul style="list-style-type: none"> - במשך השנים טאפחה בארץ כבודצ'ין ובאז'ין יודצ'ין, גילצה מן השואה. - טיפחו בארץ גילצה מהשואה. - גילצה/פחד/חשש - פחדו להגלסק בשואה. - חששו להגלסק/פחדו להגלסק. - פסג'יג'א. <p>או תשובה העוסקת בדרך שבה באה לידי ביטוי הרתיעה מהעיסוק בשואה, לדוגמה:</p> <ul style="list-style-type: none"> - גלישה פייגה שלא אספר יוגר מידי חץ השואה. - לא נגלץ בנושא. - נמנעו מלדבר בשואה. - לא דיברו חץ השואה. - אשגא. <p>1 = אחת האפשרויות האלה:</p> <ul style="list-style-type: none"> • תשובה העוסקת בגישה של הרתיעה מהשואה, אבל היא נוגעת לילדים בלבד, לדוגמה: <ul style="list-style-type: none"> - גלישה פייגה שאיזדים לא מספרים מה שקרה בשואה. • תשובה העוסקת ברתיעה מהספרים של אפלפלד על השואה, ואינה עוסקת בגישה הכללית לשואה, לדוגמה: <ul style="list-style-type: none"> - אפאלד כוגב חץ השואה. אני פחדג'אנלח בספרים שא. - הקראים פחדים אקרא ספרים של אפאלד שכוגב חץ השואה. <p>0 = כל תשובה אחרת, לדוגמה:</p> <ul style="list-style-type: none"> - יש אספר חץ השואה, חץ הפטא, אבא לא חץ מונג'א מואל. - קשה אנה פירק האיום כזה של הפיסטאריה פיהודי. <p>(התשובה אינה מצביעה על גישה כללית, אלא מסבירה את הסיבה לרתיעה).</p>	2-0

מחונן למבחן פנימי 138 בעברית לכיתה ח, טור ב, תשע"ח

מספר הפריט	סוג הפריט	אפשרויות הציון / התשובה הנכונה	אפשרויות הציון
9	פתוח הערכה ושיקוף	<p>התלמידים נדרשים להעריך אם יש בטקסט תשובה לשאלה שבכותרת על ידי זיהוי הטענות של הכותב והבנתן, לנקוט עמדה בנושא ולנמק אותה בעזרת עובדות מהטקסט.</p> <p>3 = תשובה שיש בה קביעה חיובית או שלילית ונימוק התומך בקביעה זו ומתבסס על תוכן הטקסט ולא על אמירות כלליות.</p> <p>בתשובה חיובית הנימוק צריך לציין נקודת דמיון אחת ונקודת שוני אחת בין כתיבה לילדים ובין כתיבה למבוגרים.</p> <p>בתשובה שלילית הנימוק צריך לציין שלשאלה בכותרת אין תשובה מלאה בטקסט או שהמענה לשאלה אינו חד-משמעי.</p> <p>דוגמאות לתשובות חיוביות:</p> <ul style="list-style-type: none"> - אפואף חנה חן השאלה שבכותרת היא אמר שלם ספולג אידים וגם ספולג אמבארים מלביד חוויה, אבא אידים אי אפולג אספר כאל. לא צריך אספר אפא זאולג. (הנימוק עוסק בדומה ובשונה ומתבסס על תוכן הטקסט.) - אפואף חנה חן השאלה היא מציג בכותרת היא אמר לידים צריכים אדלג מה שאמרים אמבארים חם מלג צנזא. (הנימוק עוסק בדומה ובשונה ומתבסס על תוכן הטקסט.) <p>דוגמאות לתשובות שליליות:</p> <ul style="list-style-type: none"> - לא, כי בטקסט לא כתב חן כל הפדאים בין כגובה אידים ובין כגובה אמבארים. רק כתב שלשניהם צריך אפליד חוויה דרך הספולג ושאידים לא צריך אספר זאולג. (הנימוק עוסק בכך שלשאלה בכותרת אין תשובה מלאה ומתבסס על תוכן הטקסט.) - לא, היא לא חנה כי אין גלובה חד-משמעית. גם אמבארים וגם אידים צריך אפליד מציאל, מצד אחד יש אפליד אג אידים אמציאלג גם אם היא כאבאג אא מרה, אך מצד שני אין אפליד אידים זאולג. (הנימוק עוסק בכך שבטקסט אין מענה חד-משמעי לשאלה שבכותרת ומתבסס על תוכן הטקסט.) 	0, 2, 3

מחווין למבחן פנימי 138 בעברית לכיתה ח, טור ב, תשע"ח

מספר הפריט	סוג הפריט	אפשרויות הציון / התשובה הנכונה	אפשרויות הציון
9 (המשך)	פתוח הערכה ושיקוף	<p>2 = תשובה שיש בה קביעה חיובית: בתשובה כלולה רק נקודת דמיון בין כתיבה לילדים ובין כתיבה למבוגרים או רק נקודת שוני ביניהן, והנימוק מתבסס על תוכן הטקסט, לדוגמה:</p> <ul style="list-style-type: none"> - כן כי הוא אומר שלא צריך להציג איורים אלא כל הוולגאר שמראים אמבולרים. (הנימוק עוסק רק בשונה ומתבסס על תוכן הטקסט). - כן, אין הפך בין כתיבה איורים לכתיבה אמבולרים, כגב שאפשר לספר איורים כן, פן הסיפור אמבולרים וכן איורים צריך להציג חלילה. (הנימוק עוסק רק בדומה ומתבסס על תוכן הטקסט). - אפוא צ'ונה על השאלה שבכאן. הוא אומר שספרות איורים אמבולרים מציבה משל פנימי, משל אישי, ולא דבר כלי או סמלי. אבל הוא ספרות יורים אינה מציבה חלילה אלא ברובה היא בידור לילדים בידור. (הנימוק עוסק בדומה ובשונה, אך הנימוק לשונה אינו מתבסס על טענותיו של אפלפלד בנוגע להבדל בין ספרות לילדים ובין ספרות למבוגרים). <p>0 = כל תשובה אחרת, לרבות תשובה שיש בה רק נקיטת עמדה ללא הנמקה או שיש בה רק אמירה כללית או שיש בה סתירה בין העמדה ובין הנימוק או שהנימוק אינו מתבסס על הטקסט, לדוגמה:</p> <ul style="list-style-type: none"> - לא, הוא לא צ'ונה כי אין הגיוססל מקיפה לכל הנשאים המאפיינים כתיבה איורים אמבולרים. (בתשובה יש אמירה כללית והנימוק אינו מתבסס על הטקסט). - לא, כי הוא אומר שאיורים אפשר לספר כן. (בתשובה חסרה השוואה בין ספרות ילדים ובין ספרות מבוגרים). - לא, כי הוא כגב שלם ספרות אמבולרים וגם ספרות איורים צריכה להציג חלילה. (בתשובה יש רק ציון הדומה בין ספרות ילדים ובין ספרות מבוגרים, ואין התאמה בין הנימוק ובין עמדת התלמיד). - כן אפוא צ'ונה על השאלה שהוא מציג בכאן מפני שהוא נאם דלמאל ודלמה אישי על מה צריך לספר ואיך. (התשובה אינה עוסקת בדומה ובשונה בין כתיבה לילדים ובין כתיבה למבוגרים). - כן כי הוא מדבר על הפך בין כתיבה סיפורי יורים לכתיבה סיפורי אמבולרים. (התשובה היא חזרה על הכתוב בשאלה). 	

מחונן למבחן פנימי 138 בעברית לכיתה ח, טור ב, תשע"ח

מספר הפריט	סוג הפריט	אפשרויות הציון / התשובה הנכונה	אפשרויות הציון
10א	פתוח לשון	התלמידים נדרשים לזהות גוף ראשון בפועל או בשם או בכינוי הגוף הפרוד.	2-0
		<p>2 = תשובה שכתובות בה שלוש מילים מבין ארבע המילים האלה (ללא תוספות):</p> <ul style="list-style-type: none"> - ברצוני - ילדתי - אומר - (ש)אני (עומד) <p>1 = תשובה שכתובות בה שתי מילים מבין ארבע המילים הכתובות לעיל.</p> <p>0 = כל תשובה אחרת, לרבות תשובה שכתובות בה פחות משתי מילים מבין ארבע המילים הכתובות לעיל.</p>	
10ב	סגור הערכה ושיקוף	התלמידים נדרשים להציג ידע לשוני מטה־טקסטואלי ולהבין את הסיבות לשימוש בגוף ראשון בִּהְקֶשֶׁר נתון.	3, 1, 0
		<p>3 = סימון שתי התשובות האלה:</p> <p>(1) כי הסופר משלב סיפור אישי.</p> <p>(3) כי הסופר מציג את דעתו.</p> <p>1 = סימון תשובה אחת בלבד מבין התשובות הנ"ל.</p> <p>0 = כל תשובה אחרת</p>	
11	ר"ב הערכה ושיקוף	התלמידים נדרשים להציג ידע לשוני מטה־טקסטואלי ולהבין את הסיבה לשימוש בפועל סביל כאמצעי רטורי.	2, 0
		<p>2 = התשובה הנכונה: (4) הסופר רצה להבליט את הפעולה ולא את עושה הפעולה.</p> <p>0 = כל תשובה אחרת</p>	

מחונן למבחן פנימי 138 בעברית לכיתה ח, טור ב, תשע"ח

מספר הפריט	סוג הפריט	אפשרויות הציון / התשובה הנכונה	אפשרויות הציון
12	פתוח לשון	<p>ידע קודם נדרש – תפקידי הנקודתיים</p> <p>התלמידים נדרשים להבין את תפקיד הנקודתיים בהקשר נתון.</p> <p>3 = תשובה שכתוב בה שהנקודתיים מציינות דיבור ישיר או אמירה או ציטוט, לדוגמה:</p> <ul style="list-style-type: none"> - לפני דיבור ישיר - דיבור ישיר - ציטוט - אצטט - פתיחה אמירה. <p>0 = תשובה שכתובים בה פועלי אמירה המאפיינים גם דיבור עקיף, לדוגמה:</p> <ul style="list-style-type: none"> - פירוט של דברים שפלא שמע - מה אמרו - אציין מה אמרו - אפליד מה אמרו - אפסביר דברים שאנשים אמרו - על מה אפאלד כרגע. <p>או כל תשובה אחרת, לדוגמה:</p> <ul style="list-style-type: none"> - פסביר - דלמה 	3, 0

מחווין למבחן פנימי 138 בעברית לכיתה ח, טור ב, תשע"ח

מספר הפריט	סוג הפריט	אפשרויות הציון / התשובה הנכונה	אפשרויות הציון
פרק שני: הבעה בכתב – כתיבת טיעון			
13	פתוח הבעה בכתב	התלמידים נדרשים להציג שליטה בכתיבת טקסט טיעון למטרת שכנוע.	
		<p>אלה ממדי ההערכה של המשימה בהבעה בכתב:</p> <p>תוכן ומבנה; תקשורתיות; מבע ותקינות</p> <p>שימו לב! דרגות ביניים להערכה אינן כתובות במחווין. אפשר לתת ניקוד חלקי בטווח הנקודות שבכל סעיף לפי שיקול הדעת של המעריך/המעריכה.</p> <p>יש לתת ציון 0 בכל הממדים (תוכן ומבנה; תקשורתיות; מבע ותקינות) במקרים האלה:</p> <ul style="list-style-type: none"> • החיבור אינו בסוגה הנדרשת. • רוב החיבור עוסק בנושא אחר. • יש בחיבור 30 מילים או פחות. 	
	תוכן ומבנה	<p>פתיח – כתיבת פתיח או משפט המציין את הנושא / המכניס את הקוראים לנושא: חשיפת ילדים לנושאים סבוכים וכאובים במסגרת פעילויות שונות בבית הספר ובבית.</p> <p>הערה: ציטוט של דברי אפלפלד המובאים בגריין הכתיבה, ייחשב פתיח נכון.</p>	1, 0
<p>נקיטת עמדה – נקיטת עמדה ברורה בנוגע לשאלה אם נכון או לא נכון לחשוף ילדים לנושאים סבוכים וכאובים במסגרת פעילויות שונות בבית הספר ובבית.</p>		1, 0	
<p>2 = כתיבת שני נימוקים לפחות, אמניים (הגיוניים), רלוונטיים ותומכים בעמדה המוצגת.</p> <p><u>דוגמאות לנימוקים בעד:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - משום שהשלב של גאומטריה יגאודז'ה עם המציאות לא אמין כפי שהיא באמנות, כי השלב אינו אמין אלא גאומטריה אחר. - השלב של גאודז'ה אינו דמוי אובייקטים אמיתיים אלא פיקציה. - ילדים מגלגלים במה שקורה מסביבם ואין להם אפסיר ממש. - אם גאומטריה ייחשפת לקשיים של אחרים, אלה הם יכאבו אפסיר בקליה. - השלב של גאודז'ה אינו אמין כי זהו פרק של גאודז'ה עם ישראל. 		2-0	

מחווין למבחן פנימי 138 בעברית לכיתה ח, טור ב, תשע"ח

מספר הפריט	סוג הפריט	אפשרויות הציון / התשובה הנכונה	אפשרויות הציון
13 (המשך)	תוכן ומבנה	<p>דוגמאות לנימוקים נגד:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ילדים רגישים יאגרו ולא צריך להשאיר אצלם אקליים לדואים. - אלהים בחיים יש מספיק קושי ואין צורך אלהים על ילדים קליים נוספים. - בארצנו יש בחיי היומיום לא מעט מאחזקת אקליים אחרים, ואכן אין צורך להוסיף קליים. - גם ביה ספר וגם בבית צריכים אלה מקום מלאן, לא לזבזב, שמה עובד הילדים ואכן אין צורך להוסיף אלהים כאלהים. <p>1 = כתיבת נימוק אחד אמין (הגיוני), רלוונטי ותומך בעמדה המוצגת. 0 = כל תשובה אחרת</p>	
6-0		<p>ביסוס והסבר אמניים (הגיוניים) ורלוונטיים לשני נימוקים לפחות באחת הדרכים האלה:</p> <p>א. ראייה - נתונים/ציטוט מהמאמר</p> <p>ב. הסבר - סיפור אישי/תיאור תחושות או תופעות/דוגמה/פירוט</p> <p>שימו לב! אפשר לכלול בתשובה הצעות והמלצות, אך הן אינן תחליף לביסוס הנימוקים.</p>	
1, 0		<p>סגיר - כתיבת משפט או יותר הנובעים מהטקסט וסוגרים אותו, כגון חזרה, המלצה, מסקנה, שאלה, הצעה, פנייה לקורא.</p>	
2-0		<p>לכידות - כתיבה באופן לוגי וברור. הנושא המרכזי ברור, בולט ושזור כחוט השני לאורך הטקסט. קיים קשר הדוק בין הרעיונות שבטקסט.</p>	
2-0		<p>קישוריות - שימוש במילות קישור, במקדמי ארגון ובמאזכרים הולמים, מגוונים ותקינים.</p>	
2-0	תקשורתיות	<p>כתיבת טקסט עצמאי שאינו מהוקשר, כלומר טקסט שיש בו כל המידע הדרוש לנמענים כדי להבין במה דברים אמורים.</p>	
3-0	מבע ותקינות	<p>משלב ואוצר מילים - התאמת משלב הלשון לטקסט של הבעת דעה ושימוש באוצר מילים רחב ומגוון.</p>	
5-0		<p>תקינות דקדוקית - הקפדה על התאם דקדוקי במין, במספר, ביידוע בין הנושא לנשוא, בין שם לתוארו ובצירופי סמיכות, כולל התאם תקני בשם המספר. שימוש תקני במילות יחס, שימוש בסימני פיסוק הולמים ומבנה משפט תקני. כתיב נכון (אין צורך להקפיד על כללי הכתיב המלא והחסר). אין להוריד יותר מ-2 נקודות על שגיאות כתיב, ואין להוריד נקודות על שגיאת כתיב אחת.</p>	

מחווין למבחן פנימי 138 בעברית לכיתה ח, טור ב, תשע"ח

מספר הפריט	סוג הפריט	ההנחיות להערכה ולקידוד	הערכים לקידוד
פרק שלישי: טקסט מידע – "עדיין לא נפרדים מהנייר: ספרים דיגיטליים בישראל 2015"			
14	ר"ב הבנה (פרשנות והיסק)	התלמידים נדרשים להבין את אחת המסקנות העולות מהדוח, ולפיה לפרש את הכותרת.	3, 0
		3 = התשובה הנכונה: (4) אנשים ממשיכים לקרוא ספרים מודפסים על נייר. 0 = כל תשובה אחרת	
15א	ר"ב לשון	ידע קודם נדרש – הכרת חלקי הדיבור התלמידים נדרשים לזהות חלקי דיבור שונים במשפט נתון.	2, 0
		2 = התשובה הנכונה: (1) פועל. 0 = כל תשובה אחרת	
15ב	פתוח לשון	ידע קודם נדרש – צירופי סמיכות התלמידים נדרשים לזהות צירופי סמיכות במשפט נתון, ולהבחין בין צירוף סמיכות ובין צירוף שם ושם תואר.	2-0
		2 = העתקה של שני הצירופים האלה: <ul style="list-style-type: none"> • תעשיית (ה)ספרים • ראשית המאה (ה-21) 1 = העתקה של אחד הצירופים הכתובים לעיל או העתקה של אחד הצירופים שלעיל וצירוף אחד שגוי. 0 = כל תשובה אחרת, לדוגמה: - גלטייג פספריס בלזום - סלאו ראליג פמאפ - בלגי נפרד - פמאפ ה-1 - פספר פדיגילאי - ספר דיגילאי.	
16	ר"ב הערכה ושיקוף	ידע קודם נדרש – ידע מטה-טקסטואלי: תפקידי הערות השוליים התלמידים נדרשים לזהות את התפקיד של הערת השוליים הנתונה, מבין התפקידים של הערות השוליים.	2, 0
		2 = התשובה הנכונה: (3) להרחיב מידע על אירוע או על דמות שהוזכרו בטקסט. 0 = כל תשובה אחרת	

מחון למבחן פנימי 138 בעברית לכיתה ח, טור ב, תשע"ח

מספר הפריט	סוג הפריט	ההנחיות להערכה ולקידוד	הערכים לקידוד
17	פתוח איתור מידע	<p>התלמידים נדרשים לאתר את הקטע הרלוונטי בטקסט (שורות 6-15), לזהות את האירוע או את הפעולה המתאימים לכל ציין זמן ולארגן אותם מחדש בטבלה.</p> <p>הערות:</p> <p>א. בכל אחת מהתשובות יש לציין אירוע או פעולה המביעים ראשוניות.</p> <p>ב. הציון הכולל לשאלה 17 הוא סכום הנקודות של הסעיפים 17.1-17.4.</p>	
1, 0	1.	<p>1 = תשובה העוסקת ב(ניסיונות ל) פיתוח ספר אלקטרוני, לדוגמה:</p> <ul style="list-style-type: none"> - נלשו בלוא ניסיונות האזניים אפיגה ספר בלז מאפיינים אלקטרוניים. - ניסיונות האזניים אפיגה ספר שאינו מודפס על נייר. - ניסו אפיגה ספר אלקטרוני. - פיגה ספר אלקטרוני. <p>(בפועל "פיתחו" מובעת ראשוניות).</p> <p>0 = כל תשובה אחרת, לדוגמה:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ספר אלקטרוני (חסר ציון של אירוע או פעולה המביעים ראשוניות). - האלקטרוניים - פיגה ספר אלקטרוני. <p>(בשתי התשובות שלעיל יש ביטוי של ראשוניות, אך חסר ציון של אירוע או של פעולה).</p>	
1, 0	2.	<p>1 = תשובה העוסקת בהקמת "פרויקט גוטנברג" / בתחילת השימור של יצירות מופת, לדוגמה:</p> <ul style="list-style-type: none"> - פוקס "פלויקט גוטנברג". - האלו אלמר באופן דיגיטלי בליקרי יצירות מופת. <p>הערה: תתקבל גם התשובה "פרויקט גוטנברג" על אף שחסר שם הפעולה (הקמה, בנייה). הכוונה בהקשר הנתון ברורה ומהתשובה משתמע ציון של אירוע קונקרטי.</p> <p>0 = כל תשובה אחרת, לרבות תשובה שיש בה העתקה גורפת, לדוגמה:</p> <ul style="list-style-type: none"> - "הדחיפה החלופה בילג אקידום טכנולוגיה הפצה אקריאפ חדשניגה ניגנה על הקמא של "פלויקט גוטנברג" בלנג 1941 אשר נלד אלמר באופן דיגיטלי בליקרי יצירות מופת." 	

מחונן למבחן פנימי 138 בעברית לכיתה ח, טור ב, תשע"ח

מספר הפריט	סוג הפריט	ההנחיות להערכה ולקידוד	הערכים לקידוד
17 (המשך)	פתוח איתור מידע	<p>3. 1 = תשובה העוסקת בכך שהחלו להפיק גרסאות דיגיטליות של ספרים (בעיקר על גבי תקליטורים), לדוגמה:</p> <ul style="list-style-type: none"> - הוא הפסקה לרסאלה דיגיטלית של ספרים. - הפיקו לרסאלה דיגיטלית של ספרים על גבי אקטורים. <p>(בהקשר הנתון אפשר להבין שבמילה "הפיקו" הכוונה היא שעשו זאת לראשונה.)</p> <p>0 = כל תשובה אחרת, לדוגמה:</p> <ul style="list-style-type: none"> - לרסאלה דיגיטלית של ספרים (חסר ציון של אירוע או של פעולה המביעים ראשוניות). - ספרים על גבי אקטורים (חסר ציון של אירוע או של פעולה המביעים ראשוניות). 	1, 0
		<p>4. 1 = תשובה העוסקת בהשקת "קינדל" (על ידי חברת אמזון) / בהשקת מכשיר לקריאת ספרים דיגיטליים, לדוגמה:</p> <ul style="list-style-type: none"> - אמזון השיקה את "קינדל". - אמזון השיקה מכשיר אקריאה ספרים דיגיטליים. - הווק מכשיר אקריאה ספרים דיגיטליים. - יזא "קינדל" על ידי חברת "אמזון". <p>0 = כל תשובה אחרת, לדוגמה:</p> <ul style="list-style-type: none"> - קינדל של אמזון (חסר ציון של אירוע או של פעולה המביעים ראשוניות). - מכשיר אקריאה ספרים דיגיטליים (חסר ציון של אירוע או של פעולה המביעים ראשוניות). - חברת אמזון השיקה מכשיר. (ציון האירוע אינו מדויק). 	1, 0
18	ר"ב הבנה (פרשנות והיסק)	<p>התלמידים נדרשים להבין את הטענה הכתובה בשורות הנתונות, את הנתונים המוצגים בשורות הנתונות, ולזהות את הקשר הלוגי שביניהם.</p> <p>3 = התשובה הנכונה: (2) טענה והפרכה</p> <p>0 = כל תשובה אחרת</p>	3, 0
19	ר"ב לשון	<p>התלמידים נדרשים להבין את משמעות הביטוי בחלק הארי הכתוב בטקסט, ולזהות צירוף בעל משמעות זהה.</p> <p>3 = התשובה הנכונה: (1) בחלק העיקרי</p> <p>0 = כל תשובה אחרת</p>	3, 0

מחונן למבחן פנימי 138 בעברית לכיתה ח, טור ב, תשע"ח

מספר הפריט	סוג הפריט	ההנחיות להערכה ולקידוד	הערכים לקידוד
20א	פתוח איתור מידע	התלמידים נדרשים לאתר בשורות הנתונות פרטי מידע הנוגעים לנתוני סקר, להבין תרשים נתון ולארגן את פרטי המידע מחדש בתרשים. להלן התשובות הנכונות:	2-0
		1. 73% או 73	
		2. 2% או 2	
		3. 17% או 17	
		4. תשובה העוסקת בכך שהנסקרים אינם קוראים (ספרים), לדוגמה: - אינם קוראים ספרים בכלל. - לא קוראים.	
		5. תשובה העוסקת בכך שהנסקרים קוראים ספרים דיגיטליים בלבד, לדוגמה: - ספרים דיגיטליים באבד. - רק דיגיטליים. - חיבורי פילודי פקאד רק ספרים דיגיטליים. - קוראים רק דיגיטליים. דוגמה לתשובה שגויה: - קוראים ספרים דיגיטליים. (חסרה המילה "רק" או המילה "בלבד").	
		6. תשובה העוסקת בכך שהנסקרים קוראים ספרים דיגיטליים וספרים מודפסים, לדוגמה: - ספרים מודפסים וגם דיגיטליים. - קוראים ספרים דיגיטליים + מודפסים. - ספרים דיגיטליים + מודפסים. - ספרים דיגיטליים אצד ספרים מודפסים. - דיגיטליים + מודפסים. דוגמאות לתשובות שגויות: - קוראים גם וגם. - קוראים גם וגם.	
2 = השלמה נכונה של המידע החסר בשש או בחמש משבצות. 1 = השלמה נכונה של המידע החסר בארבע או בשלוש משבצות. 0 = השלמה נכונה של המידע החסר בשתי משבצות או פחות, או כל תשובה אחרת.			

מחונן למבחן פנימי 138 בעברית לכיתה ח, טור ב, תשע"ח

מספר הפריט	סוג הפריט	ההנחיות להערכה ולקידוד	הערכים לקידוד
20ב	פתוח הבנה (פרשנות והיסק)	<p>התלמידים נדרשים להשוות בין נתונים המוצגים בתרשים, להבין שהקשר ביניהם הוא קשר של ניגוד, ולהמיר את הנתונים לטקסט מילולי המנוסח כמשפט השוואה.</p> <p>3 = כתיבת משפט המשווה בין שתי העמודות האמצעיות בתרשים ("קוראים ספרים מודפסים בלבד", "קוראים ספרים דיגיטליים בלבד"), ויש בו מילת ניגוד או מילת השוואה, למשל לעומת, ואילו, בניגוד ל..., מאשר, ו... רק/בלבד, רק... ו... .</p> <p>מהתשובה צריך להבין בבירור שיש יותר קוראים של ספרים מודפסים בלבד או שיש פחות קוראים של ספרים דיגיטליים בלבד, לדוגמה:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ישנם יותר אנשים הולכים לקלא ספרים מודפסים באבד אלא אנשים שולחים לקלא ספרים דיגיטליים באבד. - יש פחות אנשים שולחים לקלא ספרים מודפסים מאשר אנשים שולחים לקלא ספרים דיגיטליים. - רק 2 מהאנשים קוראים ספרים דיגיטליים באבד ו-3 מהאנשים מודפסים לקלא ספרים מודפסים באבד. <p>או</p> <p>כתיבת משפט המשווה בין שתי העמודות האמצעיות בתרשים ("קוראים ספרים מודפסים בלבד", "קוראים ספרים דיגיטליים בלבד"), ויש בו מילה המבטאת את הפער שבין הנתונים. מהתשובה צריך להיות ברור שיש יותר קוראים של ספרים מודפסים בלבד או שיש פחות קוראים של ספרים דיגיטליים בלבד, לדוגמה:</p> <ul style="list-style-type: none"> - הולכים לקלא ספרים מודפסים באבד 2 מאשר הולכים לקלא ספרים דיגיטליים באבד. - האנשים הולכים לקלא ספרים מודפסים (אנשים) יותר מאשר האנשים קוראים ספרים דיגיטליים. <p>(ההשוואה באה לידי ביטוי במילים לבה ו-קטן).</p> <p>הערה: אם הייתה טעות בנתונים בסעיף א, ובסעיף ב התלמיד ניסח תשובה על סמך הנתונים האלה, אין להוריד נקודות בסעיף ב.</p>	0, 2, 3

מחונן למבחן פנימי 138 בעברית לכיתה ח, טור ב, תשע"ח

מספר הפריט	סוג הפריט	ההנחיות להערכה ולקידוד	הערכים לקידוד
20 (המשך)	פתוח הבנה (פרשנות והיסק)	<p>2 = כתיבת משפט המשווה בין שתי העמודות האמצעיות בתרשים, אבל יש בו אי־דיוק בפירוט:</p> <p>קוראים ספרים מודפסים (במקום "רק מודפסים") וקוראים ספרים דיגיטליים (במקום "רק דיגיטליים") או שרק באחת העמודות יש אי־דיוק, לדוגמה:</p> <p>- 3 אלוטו קולאס ספרים מודפסים אלוטו 2 אלוטו לקולאס ספרים דיגיטליים. (חסרה המילה רק בתיאור של שתי העמודות).</p> <p>- 3 אלוטו קולאס רק ספרים מודפסים אלוטו 2 אלוטו לקולאס ספרים דיגיטליים. (חסרה המילה רק בתיאור אחת העמודות).</p> <p>0 = כל תשובה אחרת, לדוגמה:</p> <p>- קיים פלך בין מספר קולאס רק ספרים מודפסים לבין אלו קולאס רק ספרים דיגיטליים. (התשובה כללית מידי ואי אפשר להבין ממנה לטובת מה הפער).</p>	

מחונן למבחן פנימי 138 בעברית לכיתה ח, טור ב, תשע"ח

מספר הפריט	סוג הפריט	ההנחיות להערכה ולקידוד	הערכים לקידוד
21א	פתוח איתור מידע	<p>התלמידים נדרשים לאתר את השורות שבהן מוזכרים חסרונות הספר הדיגיטלי (שורות 38-41, 48-67), לזהות חסרונות הכתובים בצורה ישירה או כאלה הכתובים בצורה עקיפה (אי־קיום יתרון), ולכתוב שניים מהם.</p> <p>2 = כתיבת שני חסרונות של הספר הדיגיטלי מבין החסרונות האלה:</p> <ul style="list-style-type: none"> קשה להתמודד עם טכנולוגיה שאינה מוכרת. אי אפשר להעביר את הספר הדיגיטלי לקוראים אחרים לאחר הקריאה. אי אפשר להעביר את הספר הדיגיטלי בין מכשירים שונים / הפורמט של הספר הדיגיטלי אינו אחיד. הספר הדיגיטלי אינו מתאים לקריאה בשבת (לכן אינו מתאים לכלל האוכלוסייה). הספר הדיגיטלי אינו מעודד הקשבה לסיפור / האפקטים מסיחים את דעת הילדים מהסיפור. קשה לזכור פרטים רבים בעלילת הספר הדיגיטלי בגלל האפקטים. בספר הדיגיטלי חסרה התחושה המיוחדת שיש בספר מודפס. לספר הדיגיטלי אין ריח. הספר הדיגיטלי פחות זמין. הספר הדיגיטלי פחות נוח לקריאה. <p>הערה: החיסרון יכול להיות אי־קיום של יתרון שיש בספר המודפס, אך נושא המשפט צריך להיות הספר הדיגיטלי.</p> <p>1 = כתיבת אחד החסרונות של הספר הדיגיטלי מבין אלה הכתובים לעיל.</p> <p>0 = כל תשובה אחרת, לרבות העתקה גורפת של פסקה שלמה מהטקסט או חלק ממנה.</p>	2-0

מחונן למבחן פנימי 138 בעברית לכיתה ח, טור ב, תשע"ח

מספר הפריט	סוג הפריט	ההנחיות להערכה ולקידוד	הערכים לקידוד
221	פתוח הערכה ושיקוף	<p>התלמידים נדרשים להבין מצבים הנתונים בשאלה, לאתר את השורות שבהן מוזכרים יתרונות הספר הדיגיטלי (שורות 59-67, 73-75), ולהתאים בין המצבים המתוארים בשאלה ובין היתרונות הכתובים בטקסט.</p> <p>הערות:</p> <p>א. היתרון צריך להיות רלוונטי למצב המתואר.</p> <p>ב. אין לכתוב אותו יתרון יותר מפעם אחת.</p>	
		<p>1. = 2 תשובה שכתוב בה יתרון אחד הקשור לאיכות הסביבה או לחיסכון במקום, לדוגמה:</p> <ul style="list-style-type: none"> - שמירה על איכות הסביבה - ידאג לסביבה - כדי לחסוך במקום. <p>= 0 כל תשובה אחרת, לדוגמה:</p> <ul style="list-style-type: none"> - מסכן בניין (יתרון זה אינו מוזכר בטקסט וגם כתוב בשאלה). - פחול כריגה של פלסטיק. (יתרון זה אינו מוזכר בטקסט). 	2, 0
	2.	<p>= 2 תשובה שכתוב בה אחד היתרונות האלה:</p> <ul style="list-style-type: none"> • האפשרות להגדיל את האותיות בטקסט. • האפשרות להשמיע את הטקסט. <p>= 0 כל תשובה אחרת, לדוגמה:</p> <ul style="list-style-type: none"> - מניא 	2, 0

מחונן למבחן פנימי 138 בעברית לכיתה ח, טור ב, תשע"ח

מספר הפריט	סוג הפריט	ההנחיות להערכה ולקידוד	הערכים לקידוד
22	פתוח לשון	<p>ידע קודם נדרש – תפקידי המירכאות התלמידים נדרשים להבין את תפקיד המירכאות בקשר נתון, ולזהות בטקסט ביטויים אחרים שבהם למירכאות יש אותו תפקיד.</p> <p>3 = תשובה שכתובים בה שניים מבין הביטויים או המילים האלה (המציינים שם או כינוי):</p> <ul style="list-style-type: none"> - "המכון לחקר מדיה חדשים, חברה ופוליטיקה" - "אמזון" - "קינדל" - "מחשב נייד לכל ילד" - "עדיין לא נפרדים מהנייר: ספרים דיגיטליים בישראל 2015" - "הערות שוליים להיסטוריה" <p>הערות:</p> <p>א. התשובה "ילידים דיגיטליים" תתקבל אף על פי שאינה מיטבית.</p> <p>ב. התשובה יכולה להיכתב עם מירכאות או בלעדיהן.</p> <p>1 = תשובה שכתוב בה אחד הביטויים או אחת המילים שלעיל.</p> <p>0 = כל תשובה אחרת</p>	3, 1, 0
23	פתוח איתור מידע	<p>התלמידים נדרשים להבין שכדי למצוא שתי סיבות יש לאתר יתרונות של ספר הלימוד הדיגיטלי בקטע הרלוונטי (שורות 73-80), ולהסביר שניים מהם.</p> <p>2 = תשובה שיש בה שתי סיבות הכתובות בטקסט מבין אלה:</p> <ul style="list-style-type: none"> • משקל הספר הדיגיטלי נמוך ממשקל הספר המודפס / הקטנת משקל הילקוט. • קל/אפשר לעדכן ולשנות את הספר הדיגיטלי או קל/אפשר להתאים את הספר הדיגיטלי למציאות המשתנה ללא הרף. • מחירו של ספר הלימוד הדיגיטלי נמוך מזה של הספר המודפס. <p>1 = תשובה הכוללת את אחת הסיבות הכתובות לעיל.</p> <p>0 = תשובה המנוסחת בהכללה ואינה נתמכת בהסבר, כגון "יתרון בריאותי" או "יתרון כלכלי", או כל תשובה אחרת, לדוגמה:</p> <ul style="list-style-type: none"> - חסיכה פניי (זו לא הסיבה לפי משרד החינוך). 	2-0

מחונן למבחן פנימי 138 בעברית לכיתה ח, טור ב, תשע"ח

מספר הפריט	סוג הפריט	ההנחיות להערכה ולקידוד	הערכים לקידוד
24	סגור הערכה ושיקוף	ידע קודם נדרש – מאפיינים של דוח התלמידים נדרשים לזהות אילו ממאפייני הסוגה אפשר למצוא בטקסט הנתון.	0, 1, 3
		<p>3 = סימון שני המאפיינים האלה:</p> <p>(1) גישה אובייקטיבית</p> <p>(5) עובדות</p> <p>1 = סימון מאפיין אחד בלבד מבין המאפיינים הנ"ל.</p> <p>0 = כל תשובה אחרת</p>	
25	ר"ב לשון	התלמידים נדרשים לזהות יחסי משמעות בין מילים – ניגוד במקרה זה – ולזהות צמד מילים אחר שיש בו יחס משמעות של ניגוד.	0, 3
		<p>3 = התשובה הנכונה: (3) סגור-פתוח.</p> <p>0 = כל תשובה אחרת</p>	